

DZIAŁ I

Sądy powszechne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Sądami powszechnymi są: **sądy powiatowe, sądy wojewódzkie** oraz sądy apelacyjne.

§ 2. Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie nienależącym do sądów administracyjnych, sądów wojskowych oraz Sądu Najwyższego.

§ 3. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o sądach bez bliższego ich określenia, rozumie się przez to sądy powszechne.

Art. 2. § 1. Zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości wykonują sędziowie oraz sędziowie pokoju.

§ 2. Zadania z zakresu ochrony prawnej, inne niż wymiar sprawiedliwości, mogą wykonywać w sądach referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi. Ilekroć w przepisach jest mowa o referendarzach sądowych, rozumie się przez to także starszych referendarzy sądowych.

§ 3 Decyzję o zleceniu referendarzowi zadania podejmuje prezes sądu.

Art. 3. § 1. W rozstrzyganiu spraw cywilnych, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 1 mln zł oraz spraw karnych, w których przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności nie niższą niż 3 lata – w sądach wojewódzkich - udział bierze ława przysięgłych.

Art. 4. § 1. Językiem urzędowym przed sądami jest język polski.

§ 2. Osoba niewładająca w wystarczającym stopniu językiem polskim ma prawo do występowania przed sądem w znanym przez nią języku i bezpłatnego korzystania z pomocy tłumacza.

Art. 5. § 1 Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami, referendarzami sądowymi w tym samym wydziale sądu.

§ 2. Osoby spokrewnione – w rozumieniu § 1 – nie mogą występować jako pełnomocnik procesowy w sprawach, w których sędzią jest krewny.

Art. 6. § 1 Nadzór nad działalnością sądów w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy, w trybie określonym ustawami.

§ 2 Skargi na zakończone postępowania i wydane w ich wyniku orzeczenia obywatele kierować mogą do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Wojewódzkiej Rady Sądownictwa w województwie, gdzie zapadł wyrok pierwszej instancji.

Art. 7. § 1. **Wojewódzka Rada Sądownictwa składa się z 15 wybieranych przez wyborców województwa.**

§ 2. Kandydat do Wojewódzkiej Rady Sądownictwa powinien spełniać następujące warunki:

- 1) **mieć ukończone 30 lat;**
- 2) **posiadać obywatelstwo polskie;**
- 3) **posiadać wyższe wykształcenie;**
- 4) **nie może korzystać z opieki społecznej;**
- 5) **nie może być osobą karaną;**
- 6) **nie może być osobą bezrobotną;**
- 7) **nie mogą toczyć się przeciwko niemu postępowania karne, ani upadłościowe;**

§ 3. Kadencja Wojewódzkiej Rady Sądownictwa trwa 4 lata, wybory ogłasza Prezydent, a przeprowadzane są razem z wyborami samorządowymi.

Art. 8. § 1. **We wszystkich sprawach nieuregulowanych tą ustawą działalność sądów, warunki pracy sędziów, ich delegowania, tryb postępowania przed sądami dyscyplinarnymi i inne konieczne regulacje określa Minister Sprawiedliwości po uzyskaniu pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa.**

§ 2. Regulacje, o których mowa w § 1. Nie mogą naruszać konstytucyjnej zasady nieusuwalności sędziego i niezawisłości sądów.

Rozdział 2

Organizacja sądów

Art. 9. § 1. Decyzje o utworzeniu oraz o likwidacji sądu podejmuje minister sprawiedliwości.

§ 2. Minister sprawiedliwości – w zakresie jakim nie regulują tego ustawy – określi w drodze rozporządzenia regulamin postępowania przed sądami powszechnymi.

Art. 10. § 1. **Sędzia pokoju – rozpatruje sprawy z zakresu kodeksu wykroczeń.**

§ 2. Okręgi działania dla sędziów pokoju tworzy się dla jednej lub większej liczby gmin;

Art. 11. § 1. **Sąd powiatowy** – rozpatruje sprawy z zakresu kodeksu karnego, kodeksu cywilnego, kodeksu rodzinnego, kodeksu handlowego oraz kodeksu pracy;

§ 2. Sąd Powiatowy tworzy się dla obszaru jednego powiatu. W uzasadnionych przypadkach można na obszarze jednego powiatu utworzyć kilka sądów powiatowych, określając ich zasięg terytorialny.

Art. 12. § 1. **Sąd wojewódzki** oraz sąd apelacyjny tworzy się dla obszaru województwa.

Art. 13. § 1. Sądy dzielą się na wydziały.

§ 2. Wydziałem kieruje przewodniczący wydziału, którym jest prezes albo wiceprezes sądu lub inny sędzia.

§ 3. Przewodniczącym wydziału ksiąg wieczystych oraz wydziału gospodarczego do spraw rejestru zastawów jest referendarz sądowy.

§ 4. Funkcję przewodniczącego wydziału w sądzie powierza prezes sądu tego szczebla.

§ 5. Funkcję przewodniczącego wydziału powierza się na czas określony, nie dłuższy niż cztery lata.

§ 6. Prezes sądu może powierzyć sędziemu funkcję zastępcy przewodniczącego wydziału, jeżeli przemawiają za tym wielkość lub zakres zadań wydziału. W wydziale ksiąg wieczystych oraz w wydziale gospodarczym do spraw rejestrowych funkcję zastępcy przewodniczącego powierza się referendarzowi sądowemu.

Art. 14. § 1. Sąd powiatowy dzieli się na wydziały:

1) cywilny — do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych oraz spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw;

2) karny — do spraw z zakresu prawa karnego.

3) rodzinny i nieletnich — do spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych oraz spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw;

4) pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych — do spraw odpowiednio z zakresu prawa pracy lub z zakresu ubezpieczeń społecznych;

5) gospodarczy — do spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw;

6) ksiąg wieczystych — do prowadzenia ksiąg wieczystych.

Art. 15. § 1. Sąd wojewódzki dzieli się na wydziały:

1) cywilny — do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych, spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw oraz spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich;

2) karny — do spraw z zakresu prawa karnego oraz spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych.

3) pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych — do spraw odpowiednio z zakresu prawa pracy lub z zakresu ubezpieczeń społecznych;

4) gospodarczy — do spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw;

§ 2 *Minister sprawiedliwości może utworzyć w miarę potrzeby i na podstawie ustawy, w wybranych sądach kraju wydziały do spraw* kontroli danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych — do spraw związanych z kontrolą pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych przez Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczną, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Celną i wywiad skarbowy.

Art. 16. § 1. W **sądzie wojewódzkim** działa koordynator do spraw mediacji, który wykonuje działania na rzecz rozwoju mediacji, zapewnia sprawną komunikację pomiędzy sędziami i mediatorami oraz stałymi mediatorami, a także współpracuje przy organizowaniu spotkań informacyjnych.

§ 2. Koordynator do spraw mediacji wykonuje zadania, o których mowa w § 1, również w sądach rejonowych na obszarze właściwości danego sądu okręgowego.

§ 3. Koordynatora do spraw mediacji powołuje prezes sądu okręgowego, w drodze zarządzenia, spośród sędziów **sądu wojewódzkiego**.

Art. 17. § 1. Sąd apelacyjny dzieli się na wydziały:

1) cywilny — do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, jak również spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw;

2) karny — do spraw z zakresu prawa karnego oraz spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych;

3) pracy i ubezpieczeń społecznych — do spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Art. 18. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzeń:

- 1) tworzy i znosi sądy oraz ustala ich siedziby i obszary właściwości,
- 2) po uzyskaniu pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa – może utworzyć odrębne jednostki organizacyjne do spraw nie mieszczących się w zakresie działalności wydziałów określonych ustawą oraz określić właściwy dla nich tryb postępowania.
- 3) może przekazywać sprawy i właściwości równorzędnym sądom;

Art. 19. § 1. Minister Sprawiedliwości przydziela nowe stanowiska sędziowskie poszczególnym sądom.

§ 2. W razie zwolnienia stanowiska sędziowskiego w sądzie działającym na obszarze danej apelacji prezes sądu niezwłocznie zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, prezesów sądów wojewódzkich oraz **Wojewódzką** i Krajową Radę Sądownictwa.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, w terminie nie dłuższym niż trzydzieści dni od dnia otrzymania zawiadomienia:

- 1) przydziela stanowisko do danego albo innego sądu;
- 2) stanowisko znosi.

§ 3. O stanowisku, o których mowa w § 3 ust. 1) Minister Sprawiedliwości niezwłocznie obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 5. O wolnym stanowisku sędziowskim nie obwieszcza się, jeżeli jego obsadzenie następuje w drodze przeniesienia służbowego sędziego równorzędnego sądu.

Rozdział 3

Organy sądów

Art. 20. § 1. Organem sądu jest jego prezes i kolegium sądu;

§ 2. *Prezes sądu powołuje dyrektora administracyjnego sądu oraz co najmniej raz w roku określa potrzeby sądu konieczne dla zapewnienia warunków prawidłowego funkcjonowania i sprawnego działania sądu.*

§ 3. Warunki jakim musi odpowiadać kandydat na dyrektora administracyjnego sądu oraz warunki pracy dyrektorów sądu określa Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

§ 4. Nadzór nad działalnością administracyjną sądów sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 21. § 1. Prezes sądu:

1) kieruje sądem i reprezentuje sąd na zewnątrz, a w szczególności:

a) powołuje dyrektora administracyjnego do kierowania działalnością administracyjną sądu;

b) jest zwierzchnikiem służbowym sędziów, referendarzy sądowych oraz asystentów sędziów danego sądu,

c) powierza sędziom i referendarzom sądowym pełnienie funkcji i zwalnia z ich pełnienia, chyba że ustawa stanowi inaczej;

2) dokonuje analizy orzecznictwa w kierowanym sądzie pod względem poziomu jego jednolitości oraz informuje sędziów i asesorów sądowych o wynikach tej analizy, a w razie stwierdzenia istotnych rozbieżności w orzecznictwie informuje o nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;

3) pełni inne czynności przewidziane w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 2. W zakresie kierowania działalnością administracyjną sądu, prezes sądu podlega Ministrowi Sprawiedliwości.

Art.22. § 1. Prezes sądu danego szczebla ustala – po zasięgnięciu opinii kolegium - najpóźniej do końca listopada każdego roku, podział czynności, który obejmuje:

1) decyzje w przedmiocie przydziału sędziów i referendarzy sądowych do wydziałów sądu oraz zakresu ich obowiązków,

2) określenie zasad przydziału spraw poszczególnym sędziom i referendarzom sądowym, chyba że zasady te określają przepisy odrębne,

3) określenie zasad zastępstw sędziów i referendarzy sądowych

§ 2. Do wydziału ksiąg wieczystych oraz wydziału gospodarczego do spraw rejestru zastawów przydziela się wyłącznie referendarzy sądowych, chyba że nie jest to możliwe.

§ 3. Jeżeli do wydziałów, o których mowa w § 2, przydzielono wyłącznie referendarzy sądowych, czynności, do których referendarze nie są uprawnieni, włącza się do zakresu obowiązków sędziów orzekających w innych wydziałach.

§ 4. Prezes sądu może ustalić nowy podział czynności w całości lub w części w każdym czasie, jeżeli przemawiają za tym względy, o których mowa w § 1.

§ 5. Sędzia, w przypadku zmiany podziału czynności skutkującej zmianą zakresu jego obowiązków, w szczególności przeniesieniem do innego wydziału sądu, może odwołać się do

kolegium sądu apelacyjnego, w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania nowego zakresu obowiązków.

Art. 23 § 1. Prezesa sądu zastępuje wiceprezes sądu, a w razie jego nieobecności — wyznaczony sędzia.

§ 2. Jeżeli prezes sądu nie został powołany, funkcję prezesa sądu wykonuje, przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, wiceprezes sądu. W sądzie, w którym powołano więcej niż jednego wiceprezesa sądu, funkcję prezesa sądu wykonuje wiceprezes sądu najstarszy służbą. Jeżeli w sądzie nie został powołany wiceprezes sądu, funkcję prezesa sądu, przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, wykonuje najstarszy służbą sędzia pełniący funkcję przewodniczącego wydziału w tym sądzie.

§ 3. Liczbę wiceprezesów danego sądu ustala Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii prezesa tego sądu,

Art. 24. § 1. Prezesa sądu powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów tego sądu po uzyskaniu opinii **Wojewódzkiej Rady Sądownictwa** i Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 2. Wiceprezesa sądu powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów danego sądu na wniosek prezesa tego sądu.

Art. 25. § 1. Prezes sądu apelacyjnego oraz prezes **sądu wojewódzkiego** są powoływani na okres czterech lat i nie mogą być ponownie powołani do pełnienia funkcji prezesa lub wiceprezesa sądu w tym sądzie przed upływem czterech lat od zakończenia kadencji.

§ 2. Wiceprezes sądu apelacyjnego oraz wiceprezes sądu wojewódzkiego są powoływani na okres sześciu lat i nie mogą być ponownie powołani do pełnienia tej samej funkcji w tym sądzie przed upływem sześciu lat od zakończenia kadencji.

§ 3. Prezes **sądu powiatowego** jest powoływany na okres czterech lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje, i nie może być powołany do pełnienia funkcji prezesa lub wiceprezesa sądu rejonowego przed upływem czterech lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

§ 4. Wiceprezes **sądu powiatowego** jest powoływany na okres czterech lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

Art. 26. § 1. Prezes i wiceprezes sądu apelacyjnego oraz prezes i wiceprezes sądu wojewódzkiego może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 2. Odwołanie prezesa albo wiceprezesa sądu apelacyjnego bądź prezesa albo wiceprezesa sądu wojewódzkiego następuje po poinformowaniu Wojewódzkiej Rady Sądownictwa oraz zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa w celu

uzyskania opinii. Negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.

§ 3. Krajowa Rada Sądownictwa, w terminie trzydziestu dni od przedstawienia zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu apelacyjnego bądź prezesa albo wiceprezesa sądu wojewódzkiego, nie wyda opinii, uważa się, że opinia jest pozytywna.

§ 4. W przypadku złożenia przez prezesa albo wiceprezesa sądu apelacyjnego bądź prezesa albo wiceprezesa sądu wojewódzkiego rezygnacji z pełnionej funkcji w toku kadencji, Minister Sprawiedliwości odwołuje go bez zasięgnięcia opinii, o której mowa w § 2.

Art. 27. § 1. W sądzie każdego szczebla tworzy się kolegia sędziów.

§ 2. Kolegium sądu składa się z pięciu członków, wybieranych na trzyletnią kadencję przez zebranie sędziów sądu spośród sędziów tego sądu, a także z prezesa sądu. Wybory odbywają się w głosowaniu tajnym; do ważności wyborów wymagany jest udział w głosowaniu co najmniej połowy wszystkich członków zebrania.

§ 3. Przewodniczącym kolegium sądu jest prezes tego sądu, a w razie jego nieobecności — najstarszy służbą członek kolegium.

§ 4. Kolegium jest organem opiniodawczym dla prezesa sądu, we wszystkich sprawach dotyczących funkcjonowania sądu, samo określa regulamin swojego obradowania.

Rozdział 4

Nadzór nad działalnością sądów

Art. 28. § 1. Minister Sprawiedliwości – na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działających w obrębie danej apelacji - powołuje wizytatorów sądów apelacji. Wizytator powoływany jest, na okres pięciu lat, spośród sędziów sądu apelacyjnego lub wojewódzkiego.

§ 2. Kandydatów do pełnienia funkcji sędziów wizytatorów przedstawiają kolegia sądów, po zasięgnięciu opinii właściwych Wojewódzkich Rad Sądownictwa.

Art. 29 § 1. Sędzia wizytator prowadzi – raz w roku - kontrolę **statystyki orzecznictwa** działalności administracyjnej sądów, dotrzymanie terminów, ekonomię procesów itd. na obszarze danej apelacji. Wnioski z kontroli przekazuje prezesowi kontrolowanego sądu, Wojewódzkiej i Krajowej Radzie Sądownictwa oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 2. Kontrola statystyki orzecznictwa obejmuje ilość wyroków uchylonych w drugiej instancji, ilość skarg złożonych do Wojewódzkich Rad Sądownictwa, a także ilość skarg na

wyroki sądów z danej apelacji złożonych przez obywateli w Europejskim Trybunale Praw Człowieka z uwzględnieniem skarg uznanych za słuszne.

§ 3. Wizytator składa doroczny raport ze swojej działalności Krajowej Radzie Sądownictwa oraz Ministrowi Sprawiedliwości – z **powiadomieniem Wojewódzkiej Rady Sądownictwa**.

Art. 30. § 1. Minister Sprawiedliwości, w ramach zewnętrznego nadzoru administracyjnego:

- 1) analizuje informacje roczne o działalności sądów, o których mowa w art. 29;
- 2) ustala ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, wykonywanego przez sędziów wizytatorów;
- 3) kontroluje wykonywanie obowiązków nadzorczych przez sędziów wizytatorów oraz wydaje stosowne zarządzenia.

§ 2. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności administracyjnej sądu lub niewykonania przez prezesa sądu zarządzeń, o których mowa w § 1 pkt 3, Minister Sprawiedliwości może zarządzić:

- 1) przeprowadzenie lustracji sądu lub wydziału sądu;
- 2) przeprowadzenie lustracji działalności nadzorczej prezesa sądu.

§ 3. Zarządzając przeprowadzenie czynności, o których mowa w § 2, Minister Sprawiedliwości wyznacza prezesowi sądu apelacyjnego zakres i termin ich przeprowadzenia. W uzasadnionych przypadkach Minister Sprawiedliwości może zarządzić przeprowadzenie czynności przez sędziów wizytatorów z obszaru innej apelacji.

§ 4. W czynnościach, o których mowa w § 2, jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, może brać udział sędzia delegowany do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

§ 5. ¹⁴⁾ Minister Sprawiedliwości może zwrócić prezesowi lub wiceprezesowi sądu uwagę na piśmie, jeżeli stwierdzi uchybienia w kierowaniu sądem albo w sprawowaniu wewnętrznego nadzoru administracyjnego.

§ 6. Dwukrotne zwrócenie uwagi przez Ministra Sprawiedliwości oznacza rażące niewywiązywanie się przez prezesa z obowiązków służbowych.

Art. 31. § 1. Sąd apelacyjny lub **sąd wojewódzki** jako sąd odwoławczy, w razie stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie właściwemu sądowi. Przed wytknięciem uchybienia poucza się sędziego, wchodzącego w skład sądu orzekającego w pierwszej instancji o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie siedmiu dni. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie wpływa na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. O wytknięciu uchybienia sąd apelacyjny lub **sąd wojewódzki**, o którym mowa w § 1, zawiadamia prezesa właściwego sądu, a w przypadkach poważniejszych uchybień — także Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. Odpis postanowienia sądu apelacyjnego *lub sądu wojewódzkiego* jako sądu odwoławczego, zawierającego wytknięcie uchybienia, dołącza się do akt osobowych sędziego. Do akt osobowych dołącza się także złożone przez sędziego wyjaśnienia.

§ 4. Po upływie siedmiu lat od wytknięcia uchybienia w trybie określonym w § 1, na wniosek sędziego prezes sądu zarządza usunięcie z akt osobowych dokumentów, o których mowa w

§ 5. Jednocześnie z usunięciem dokumentów z akt osobowych wszelkie dane dotyczące wytknięcia uchybienia usuwa się z wykazu służbowego. Jeżeli jednak w tym okresie stwierdzono kolejną oczywistą obrazę przepisów przy rozpoznawaniu sprawy przez sąd odwoławczy, skutkującą wytknięciem uchybienia, lub zwrócono uwagę w trybie art. 30 § 5, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów i danych.

Art. 32. § 1. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych.

Rozdział 5

Tryb rozpatrywania skarg i wniosków

Art. 33. § 1. Skargi i wnioski rozpatruje prezes sądu bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie miesiąca od daty ich wpływu.

§ 2. Skargi, w zakresie dotyczącym działalności sądów, w dziedzinie, w której sędziowie są niezawisli, nie podlegają rozpatrzeniu.

§ 3. Skargi lub wnioski dotyczące treści czynności sądu jeszcze niedokonanych, należących do dziedziny, o której mowa w § 2, podlegają niezwłocznemu przekazaniu do akt postępowania, którego dotyczą.

Art. 34. § 1. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub wniosku, dotyczących działalności sądu, jest prezes sądu.

§ 3. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej działalności prezesa **sądu powiatowego** jest prezes sądu wyższej instancji.

§ 4. Prezes sądu apelacyjnego, w terminie do końca kwietnia każdego roku, informuje Ministra Sprawiedliwości o nieprawidłowościach stwierdzonych w wyniku rozpatrzenia skarg przez prezesów sądów działających na obszarze apelacji.

Art. 35. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i organizację przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków, dotyczących działalności sądów, mając na względzie

konieczność zapewnienia realizacji prawa do składania skarg i wniosków oraz rzetelności i wszechstronności ich rozpatrywania.

DZIAŁ II Sędziowie

Rozdział 1

Powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim

Art. 36. § 1. Sędziów sądów powszechnych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w terminie miesiąca od dnia przesłania tego wniosku.

§ 2. Sędziowie sądów powszechnych są powoływani na stanowiska:

- 1) *sędziego sądu powiatowego;*
- 2) *sędziego sądu wojewódzkiego;*
- 3) *sędziego sądu apelacyjnego.*

§ 3. Kandydatów na sędziów zgłaszają do Krajowej Rady Sądownictwa Wojewódzkie Rady Sądownictwa nie później niż 30 dnia po ogłoszeniu wolnego stanowiska sędziego.

§ 4. Spośród zgłoszonych kandydatów Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza do powołania przez Prezydenta *na każde stanowisko co najmniej podwójną liczbę* kandydatów, którzy spełniają następujące warunki:

- 1) kandydat na sędziego *sądu powiatowego* – ukończone 35 lat, wykonywanie przez co najmniej 5 lat zawodu adwokata, prokuratora, profesora prawa uniwersytetu, notariusza;
- 2) kandydat na sędziego sądu wojewódzkiego – pełnienie przez co najmniej 3 lata funkcji sędziego *sądu powiatowego*, wykonywanie przez co najmniej 7 lat zawodu adwokata, prokuratora, profesora prawa uniwersytetu, notariusza;;
- 3) kandydat na sędziego sądu apelacyjnego - pełnienie przez co najmniej 5 lat funkcji sędziego sądu powiatowego lub przez 5 lat funkcji sędziego wojewódzkiego;

§ 5. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego. Zmiana miejsca służbowego sędziego może być dokonana bez zmiany stanowiska.

Art. 37. § 1. Kandydat na sędziego oprócz wymogów formalnych związanych z wiekiem, stażem i wykształceniem powinien cechować się nienaganną opinią oraz jedynie polskie obywatelstwo;.

§ 2. *Prezydent odmówi powołania sędziego jeśli poweźmie wiadomości, że wybrany kandydat nie spełnia warunku określonego w § 1 lub że wybór sędziego nastąpił z poważną wadą prawną.*

Art. 38. § 1. Szczegółowy tryb postępowania przy wyborach sędziów wraz z terminarzem poszczególnych czynności określi Minister Sprawiedliwości po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 39. Przy powołaniu sędziego składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty: „Ślubuję uroczyście jako sędzia sądu powszechnego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa, obowiązki sędziego wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 40. § 1. Prezes sądu wojewódzkiego prowadzi dla każdego sędziego sądu powiatowego i sędziego sądu wojewódzkiego, osobny wykaz służbowy zawierający podstawowe dane dotyczące jego stosunków służbowych i osobistych w zakresie mającym wpływ na pełnienie urzędu sędziego, a także dane na temat odbytych szkoleń i form doskonalenia zawodowego oraz innych okoliczności wskazujących na specjalizację w poszczególnych dziedzinach prawa lub rozpoznawaniu poszczególnych rodzajów spraw.
Prezes sądu apelacyjnego prowadzi taki wykaz dla sędziów sądu apelacyjnego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór wykazów służbowych oraz sposób ich prowadzenia, na podstawie akt osobowych prowadzonych dla sędziego, dokumentów oraz innych informacji, stwierdzających dane zamieszczane w wykazie.

Art. 41. § 1. Stosunek służbowy sędziego rozwiązuje się z mocy prawa, jeżeli sędzia zrzekł się urzędu. Zrzeczenie się urzędu jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia na ręce Ministra Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O zrzeczeniu się urzędu przez sędziego Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie sądu skazujące na środek karny pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę urzędu i stanowiska sędziego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 3. Stosunek służbowy sędziego wygasa z dniem utraty przez niego obywatelstwa polskiego.

Art. 42. § 1. Sędziowie sądów powiatowych oraz sądów wojewódzkich przechodzą w stan spoczynku z dniem ukończenia 67 roku życia.

§ 2. Sędziowie Sądu Najwyższego mogą przejść w stan spoczynku po osiągnięciu 67 roku życia, mogą też pełnić swój urząd nadal, chyba że stan zdrowia nie pozwala im na wykonywanie obowiązków sędziego. Rezygnacja sędziego Sądu Najwyższego jest dobrowolna.

§ 3. Sędziowie po przejściu w stan spoczynku zachowują prawo do uposażenia.

Art. 43. § 1. Sędziego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek właściwego kolegium sądu jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 2. Z żądaniem zbadania zdolności do pełnienia obowiązków przez sędziego i wydania orzeczenia, może wystąpić zainteresowany sędzia, właściwe kolegium sądu albo Minister Sprawiedliwości

§ 3. Od orzeczenia lekarza orzecznika, o którym mowa w § 1 i 2, zainteresowanemu sędziemu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 4. Niepoddanie się sędziego badaniu jest równoznaczne z jego zgodą na przeniesienie w stan spoczynku.

§ 5. Koszty badania i wydania orzeczenia pokrywa Skarb Państwa.

Art. 44. Decyzję o rozwiązaniu stosunku służbowego albo o przejściu sędziego w stan spoczynku, podejmuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 45. § 1. Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe może nastąpić tylko za jego zgodą.

§ 2. Zgoda sędziego na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadkach:

- 1) zniesienia stanowiska wywołanego zmianą w organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu lub wydziału zamiejscowego albo przeniesienia siedziby sądu;
- 2) niedopuszczalności zajmowania stanowiska sędziego w danym sądzie, wskutek zawarcia między sędziami związku małżeńskiego albo powstania powinowactwa;
- 3) gdy wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska, na podstawie orzeczenia sądu dyscyplinarnego, wydanego na wniosek kolegium właściwego sądu lub Krajowej Rady Sądownictwa;
- 4) przeniesienia w wyniku kary dyscyplinarnej.

§ 3. O przeniesieniu sędziego w przypadkach określonych w § 1 i 2, decyzję wydaje Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości sędziemu przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 46. § 1. *Sędzia nie może podejmować dodatkowej pracy ani zajęć zarobkowych.*

§ 2. Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych:

- 1) w innym sądzie równorzędnym lub niższym, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach także w sądzie wyższym, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów,
- 2) w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej,
- 3) w Sądzie Najwyższym – na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,
- 4) w sądzie administracyjnym – na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego – na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata, albo na czas nieokreślony.

§ 2. Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, na wniosek Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia czynności w Biurze tej Rady.

§ 3. Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia czynności lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz na jego wniosek do pełnienia obowiązków w międzynarodowej sędziowskiej organizacji pozarządowej.

Art. 47. § 1. Sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości mogą być powierzane obowiązki na stanowiskach urzędniczych, z wyłączeniem stanowiska dyrektora generalnego urzędu.

Art. 48. Sędzia nie może, powołując się na zasadę niezawisłości sędziowskiej, uchylić się od wykonania poleceń w zakresie czynności administracyjnych, jeżeli z mocy przepisów ustawy należą do obowiązków sędziowskich, a także poleceń dotyczących sprawności postępowania sądowego; może jednak domagać się wydania polecenia na piśmie.

Art. 49. § 1. Sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia Prezesa Sądu Najwyższego. Nie dotyczy to zatrzymania w razie ujęcia sędziego na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. O zatrzymaniu sędziego niezwłocznie powiadamia się prezesa sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania. Może on nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego sędziego.

§ 3. O fakcie zatrzymania sędziego prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości i Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 4. Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem.

§ 5. Uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wydaje Sąd Najwyższy, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa.

Uchwała zawiera rozstrzygnięcie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wraz z uzasadnieniem.

§ 6. Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej rozpoznaje sąd dyscyplinarny.

§ 7. Od decyzji Prezesa Sądu Najwyższego, a także od uchwały Sądu Najwyższego jak i od decyzji odmownej sądu dyscyplinarnego Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie do Prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezydent może sprawę skierować do ponownego rozpatrzenia przez sąd dyscyplinarny i Sąd Najwyższy lub wydać zgodę na uchylenie immunitetu.

§ 8. Regulamin postępowania przed sądem dyscyplinarnym określa Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądowniczej.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki sędziów

Art. 50. § 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim.

§ 2. Sędzia powinien w służbie i poza służbą strzec powagi stanowiska sędziego i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

Art. 51. § 1. Sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe.

Art. 52. § 1. Sędzia na rozprawie i posiedzeniu z udziałem stron, odbywającym się w budynku sądu, używa stroju urzędowego określonego rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości.

Art. 53. § 1. Sędzia jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na swój urząd, poza jawną rozprawą sądową.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po ustaniu stosunku służbowego.

§ 3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W tych przypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Wobec osoby pełniącej urząd na stanowisku sędziego postępowania sprawdzającego nie przeprowadza się. Przed przystąpieniem do pełnienia obowiązków sędzia zapoznaje się z przepisami o ochronie informacji niejawnych i składa oświadczenie o znajomości tych przepisów. Informacje niejawne mogą być udostępnione sędziemu tylko w zakresie niezbędnym do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, pełnienia powierzonych funkcji lub wykonywania powierzonych czynności.

Art. 54. § 1. Sędzia nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

Art. 55. § 1. Sędziowie są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez sędziego albo jego małżonka od Skarbu Państwa albo innej państwowej lub samorządowej osoby prawnej mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu.

§ 2. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, sędziowie składają właściwemu terytorialnie prezesowi sądu apelacyjnego.

§ 3. Prezesi sądów apelacyjnych składają oświadczenie, o którym mowa w § 1, Krajowej Radzie Sądownictwa.

§ 4. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się przed objęciem urzędu sędziego, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia urzędu.

§ 5. Oświadczenia majątkowe sędziów – w tym prezesa sądu apelacyjnego - są jawne i publikowane są na stronach właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 56. Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 56 § 1, stosuje się odpowiednio formularz określony przepisami o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 57. § 1. Żądania, wystąpienia i zażalenia w sprawach związanych z pełnionym urzędem sędziego może wnosić tylko w drodze służbowej. W takich sprawach sędzia nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać tych spraw do wiadomości publicznej.

§ 2. W sprawach o roszczenia ze stosunku służbowego sędziemu przysługuje droga sądowa.

Art. 58. § 1. Sędzia w stanie spoczynku jest obowiązany dochować godności sędziego.

§ 2. Za uchybienie godności sędziego po przejściu w stan spoczynku oraz uchybienie godności urzędu sędziego w okresie pełnienia służby sędziego w stanie spoczynku odpowiada dyscyplinarnie.

§ 3. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w stanie spoczynku stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, z tym że zamiast kar przewidzianych dla sędziów sąd dyscyplinarny orzeka kary:

- 1) upomnienia;
- 2) nagany;
- 3) zawieszenia podwyższenia uposażenia, o którym mowa w art. 100 § 3, na okres od roku do trzech lat;
- 4) pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia.

§ 4. Skazanie sędziego w stanie spoczynku prawomocnym wyrokiem sądu na pozbawienie praw publicznych za przestępstwo popełnione po przejściu w stan spoczynku, jak również przed przejściem w stan spoczynku, lub prawomocne orzeczenie kary wydalenia ze służby, za przewinienie popełnione, w tym przed przejściem w stan spoczynku, powoduje utratę uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia sędziego oraz uposażenia rodzinnego członków jego rodziny.

§ 5. W razie orzeczenia kary wymienionej w § 3 pkt 4, lub w przypadkach przewidzianych w § 4, sędzia pozbawiony prawa do stanu spoczynku i uposażenia albo członek jego rodziny pozbawiony prawa do uposażenia rodzinnego nabywa prawo do emerytury lub renty, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 59. Ocena pracy sędziego przeprowadza się w ramach wizytacji wydziału sądu.

Art. 60. Prezes sądu zapoznaje sędziego z oceną jego pracy, w tym w szczególności z jej wynikami i ich podsumowaniem.

Art. 61. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór arkusza oceny pracy sędziego, w tym podsumowania jej wyników, mając na względzie konieczność sprawnego i rzetelnego dokonania oceny oraz dostosowania metodyki jej przeprowadzania do zakresu analizy pracy sędziego;

Rozdział 3

Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów

Art. 62. § 1. Za przewinienia służbowe, w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa i uchybienia godności urzędu (przewinienia dyscyplinarne), sędzia odpowiada dyscyplinarnie.

§ 2. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli przez nie uchybił obowiązkowi piastowanego wówczas urzędu państwowego lub okazał się niegodnym urzędu sędziego.

§ 3. *Za rażącą obrazę przepisów prawa uznaje się uczestniczenie sędziego w wydawaniu wyroków, które naruszyły Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, chyba że sędzia nie zgadzał się z wydanym wyrokiem i złożył doń zdanie odrębne.*

Art. 63. § 1. Po upływie siedmiu lat od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego

§ 2. W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej za wykroczenie przedawnienie dyscyplinarne następuje jednocześnie z przedawnieniem przewidzianym dla wykroczeń.

§ 3. Jeżeli jednak przewinienie dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.

Art. 64. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

1) upomnienie;

2) nagana;

3) usunięcie z zajmowanej funkcji;

4) przeniesienie na inne miejsce służbowe;

5) kary przewidziane w ustawie z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa

6) złożenie sędziego z urzędu.

§ 2. Sąd może podać prawomocne orzeczenie dyscyplinarne do wiadomości publicznej.

§ 3. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 3 lub 4 pociąga za sobą pozbawienie możliwości awansowania na wyższe stanowisko sędziowskie przez okres pięciu lat, niemożność udziału w tym okresie w kolegium sądu, orzekania w sądzie dyscyplinarnym oraz uzyskania utraconej funkcji.

§ 4. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt. 6 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim.

§ 5. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

Art. 65. § 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów są:

1) w pierwszej instancji – sądy apelacyjne;

2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy.

§ 2. *Postępowanie przed sądami dyscyplinarnymi określa regulamin Ministra Sprawiedliwości wydany w drodze rozporządzenia po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.*

§ 3. W postępowaniu przed sądami dyscyplinarnymi uczestniczy rzecznik dyscyplinarny oraz jako obserwator prokurator wyznaczony przez Prokuratora Generalnego.

§ 4. Rzecznika dyscyplinarnego dla obszaru każdej apelacji wyznacza Prezes Sądu Najwyższego na okres 4 lat.

Art. 66. W razie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie to toczy się nadal. Jeżeli obwiniony podjął pracę w urzędzie państwowym, Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa, adwokaturze lub jako radca prawny albo notariusz, sąd przesyła wyrok odpowiednio temu urzędowi, Prezesowi Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych albo Krajowej Radzie Notarialnej.

Art. 67. § 1. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, sąd dyscyplinarny z urzędu rozpoznaje sprawę w zakresie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej i wydaje uchwałę o zgodzie na pociągnięcie obwinionego do odpowiedzialności karnej.

§ 2. Wydanie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest równoznaczne z zawieszeniem go w pełnionej funkcji aż do rozstrzygnięcia sprawy z jednoczesnym obniżeniem do 50% jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia.

§ 3 Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone lub zakończyło się uniewinnieniem, dokonuje się wyrównania wszystkich składników wynagrodzenia do pełnej wysokości..

§ 4. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego przeciwko sędziemu, sąd lub prokurator przesyła akta sprawy właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie było wszczęte, rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne, choćby w postępowaniu karnym został wydany wyrok uniewinniający.

§ 5. Jeżeli przeciwko sędziemu zapadł prawomocny wyrok pociągający za sobą, w myśl ustawy, utratę stanowiska, sąd zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który zarządza złożenie ukaranego sędziego z urzędu, chociażby wykonano już wyrok dyscyplinarny skazujący na karę łagodniejszą niż złożenie z urzędu.

Art. 68. § 1. Od wydanych w pierwszej instancji wyroków sądu dyscyplinarnego oraz postanowień i zarządzeń zamykających drogę do wydania wyroku przysługuje odwołanie obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu, a także Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 2. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie dwóch miesięcy od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 3. Od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji kasacja nie przysługuje.

Art. 69. § 1. Krajowa Rada Sądownictwa, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Minister Sprawiedliwości mogą wystąpić o wznowienie postępowania dyscyplinarnego w terminie pięciu lat od wydania wyroku lub umorzenia.

§ 2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić, jeżeli na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogły uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

§ 2. Wznowienie postępowania na korzyść skazanego może nastąpić także po jego śmierci, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogłyby uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.

Art. 70. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Karnego.

Art. 71. § 1. Jeżeli sędziego zatrzymano z powodu schwywania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych, Minister Sprawiedliwości może zarządzić natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego aż do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny.

§ 3. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w § 1, Minister Sprawiedliwości, w terminie trzech dni od dnia jego wydania, zawiadamia sąd dyscyplinarny, który niezwłocznie, nie później niż przed upływem terminu, na który przerwa została zarządzona, wydaje uchwałę o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych albo uchyla zarządzenie o przerwie w wykonywaniu tych czynności. Sąd dyscyplinarny zawiadamia sędziego o posiedzeniu, jeżeli uzna to za celowe.

Art. 72. Zawieszenie w czynnościach służbowych ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej.

Art. 73. § 1. Okres zawieszenia w czynnościach służbowych stanowi okres zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze tylko wówczas gdy postępowanie zakończyło się uniewinnieniem lub umorzeniem.

§ 2. W okresie zawieszenia w czynnościach służbowych sędzia nie nabywa prawa do urlopu wypoczynkowego.

Art. 74. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

Dział III **Sędziowie pokoju**

Art. 75. § 1. Sędziego pokoju i jego zastępcę wybierają mieszkańcy danego okręgu na cztery lata.

§ 2. Okręg w którym orzeka sędzia pokoju stanowi gmina lub kilka gmin. Okręg ustala Minister Sprawiedliwości w rozporządzeniu.

Art. 76. Sędzia pokoju może być osoba mieszkająca co najmniej od roku w danym okręgu, ponadto spełniająca następujące warunki:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma ukończone 30 lat;
- 3) wykształcenie wyższe;

Art. 77 § 1. Nie może być sędzią pokoju:

- 1) funkcjonariusz publiczny;
- 2) wojskowy w służbie czynnej;
- 3) duchowny lub zakonnik;
- 4) adwokat;
- 5) notariusz.

§ 2. Nie może być sędzią pokoju osoba karana ani osoba, przeciwko której toczy się postępowanie karne.

Art. 78 § 1. Wybory sędziego pokoju danej gminy (okręgu) zarządza Krajowa Rada Sądownictwa na wniosek prezesa sądu powiatowego właściwego dla tej gminy.

§ 2. Regulamin wyboru określi Minister Sprawiedliwości rozporządzeniem.

§ 3. Organizację wyborów zapewnią samorządy gminne danego okręgu, a nadzór nad nimi sprawuje prezes sądu powiatowego właściwego dla danej gminy.

§ 4. O ważności wyborów orzeka Krajowa Rada Sądownictwa.

§ 5. Sędzia pokoju obejmuje swoje obowiązki po ogłoszeniu ważności wyboru przez KRS i pełni je aż do wyboru jego następcy.

Art. 79. § 1. Sędziowie pokoju i ich zastępcy składają ślubowanie przed Prezydentem RP .

§ 2. Sędzia pokoju może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości na jego wniosek lub na podstawie uchwały kolegium sądu powiatowego właściwego dla danego okręgu.

Art. 80. Sędziowie pokoju pełnią swe obowiązki bezpłatnie, jednak za czas w którym orzekają otrzymują dietę, której wysokość określa Minister Sprawiedliwości.

DZIAŁ IV

Referendarze sądowi, pracownicy sądów, kuratorzy sądowi, przysięgli oraz organy pomocnicze sądów

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 81. § 1. W sądach rejonowych i okręgowych do wykonywania określonych w ustawach czynności należących do sądów w zakresie ochrony prawnej zatrudniani są referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi, zwani dalej „referendarzami”.

§ 2. W sądach działają kuratorzy sądowi (kuratorzy rodzinni i kuratorzy dla dorosłych), którzy stanowią służbę kuratorską i wykonują czynności o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym i profilaktycznym oraz inne czynności określone w przepisach szczególnych.

§ 3. W sądach są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi.

§ 4. W sądach mogą być zatrudniani asystenci sędziów.

Art. 82. § 1. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, organizację i zakres działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej, a także kategorie pracowników sądowych obowiązanych do noszenia stroju urzędowego lub oznak i warunki ich przydziału.

§ 2. Referendarze i asystenci sędziów podlegają okresowym ocenom, obejmującym jakością i terminowością wykonywania zadań, kulturę urzędowania, efektywność wykorzystania czasu pracy oraz realizację doskonalenia zawodowego.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria oraz szczegółowy sposób dokonywania okresowych ocen referendarzy i asystentów sędziów.

Rozdział 2

Referendarze sądowi

Art. 83. § 1. Na stanowisko referendarza sądowego może być mianowany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne uznane w Polsce;
- 4) ukończył 25 lat;
- 5) ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub zdał egzamin sędziowski, prokuratorski, notarialny, adwokacki lub radcowski.

Art. 84. § 1. Nabór kandydatów organizuje się w drodze konkursu.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania konkursu, o którym mowa w § 1.

Art. 85. § 1. Na stanowisko starszego referendarza sądowego może być mianowany referendarz, który zajmował stanowisko referendarza sądowego przez co najmniej dziesięć lat, nie był karany za przewinienia dyscyplinarne i uzyskiwał pozytywne okresowe oceny.

§ 2. Stosunek pracy z referendarzem nawiązuje się na podstawie mianowania, z dniem określonym w akcie mianowania.

§ 3. Referendarza mianuje i rozwiązuje z nim stosunek pracy prezes sądu apelacyjnego.

§ 4. Przed podjęciem pracy referendarz sądowy składa ślubowanie wobec prezesa sądu okręgowego według następującej roty: „Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku referendarza służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, sumiennie i starannie wykonywać obowiązki urzędowe, przestrzegać prawa, kierować się zasadami godności i uczciwości oraz dochować tajemnicy prawnie chronionej.”; składający ślubowanie może dodać zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 86. § 1. W zakresie wykonywanych obowiązków referendarz jest niezależny co do treści wydawanych orzeczeń i zarządzeń określonych w ustawach.

Art. 87. § 1. Referendarz może zostać przeniesiony na inne miejsce służbowe tylko za jego zgodą. Przeniesienia na inne miejsce służbowe na obszarze danej apelacji dokonuje prezes sądu apelacyjnego, a poza obszar apelacji – Minister Sprawiedliwości.

§ 2. Zgoda referendarza na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadku:

- 1) zniesienia stanowiska w wyniku zmiany w organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu lub wydziału albo przeniesienia siedziby sądu;
- 2) niedopuszczalności zajmowania stanowiska referendarza w danym sądzie wskutek zawarcia związku małżeńskiego albo powstania stosunku powinowactwa, o którym mowa w art. 6;
- 3) gdy wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska referendarza, na wniosek kolegium właściwego sądu okręgowego.

§ 3. Referendarzowi przeniesionemu na inne miejsce służbowe przysługuje zwrot kosztów..

§ 4. Prezes sądu apelacyjnego może delegować referendarza, za jego zgodą, do pełnienia czynności referendarza w innym sądzie na obszarze danej apelacji, na czas określony.

§ 5. Minister Sprawiedliwości może delegować referendarza, za jego zgodą:

- 1) do pełnienia czynności referendarza w innym sądzie na obszarze innej apelacji,
- 2) do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej

– na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony.

§ 6. Jeżeli wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości, delegowanie referendarza do pełnienia czynności referendarza w innym sądzie może nastąpić nawet bez jego zgody, na

okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. Delegowanie referendarza bez jego zgody może być powtórzone nie wcześniej niż po upływie trzech lat.

§ 7. Minister sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia regulamin pracy i wynagradzania referendarzy, w tym wysokość dodatków przysługujących za przeniesienie, wysokość odpraw i innych świadczeń.

§ 8. Minister Sprawiedliwości może delegować referendarza, za zgodą referendarza i zgodnie z jego kwalifikacjami, do pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa, w ramach działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, na czas określony, nie dłuższy niż cztery lata. Delegowanie może zostać powtórzone na kolejny okres, nieprzekraczający czterech lat.

§ 9. Rozwiązanie stosunku pracy z referendarzem może nastąpić w drodze wypowiedzenia w przypadku:

- 1) uzyskania dwukrotnej, następującej po sobie, negatywnej okresowej oceny;
- 2) zniesienia sądu lub jego reorganizacji, powodującej utratę możliwości dalszego zatrudnienia referendarza;
- 3) uznania przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków referendarza;
- 4) skazania przez sąd w procesie karnym;

§ 10. Referendarz może wypowiedzieć stosunek pracy.

§ 11. Okres wypowiedzenia wynosi trzy miesiące.

§ 12. Stosunek pracy z referendarzem może być rozwiązany za porozumieniem stron.

§ 13. W przypadku wszczęcia przeciwko referendarzowi postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego prezes sądu apelacyjnego może zawiesić referendarza w czynnościach służbowych, z obniżeniem na czas trwania zawieszenia wysokości wynagrodzenia w granicach od 25% do 50%. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne zostało umorzone lub zakończyło się uniewinnieniem, referendarzowi wypłaca się zatrzymane wynagrodzenie.

§ 14. W przypadku utraty obywatelstwa polskiego lub skazania za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z urzędu lub przestępstwo skarbowe, stosunek pracy z referendarzem rozwiązuje się bez wypowiedzenia. Stosunek pracy z referendarzem może być rozwiązany bez wypowiedzenia z przyczyn określonych w art. 53 Kodeksu pracy.

Art. 88. Referendarz może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu 3 lat na stanowisku referendarza lub asystenta sędziego.

Art. 89. § 1. Za naruszenie swoich obowiązków, w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa i uchybienie godności stanowiska, referendarz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

§ 2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana;
- 2) nagana z ostrzeżeniem;
- 3) nagana z obniżeniem wynagrodzenia zasadniczego o 10% na okres dwóch lat;
- 4) wydalenie z pracy.

§ 3. W sprawach dyscyplinarnych referendarzy orzekają komisje dyscyplinarne.

§ 4. Komisje dyscyplinarne powołują prezesi sądów okręgowych do rozpatrywania w pierwszej instancji spraw dyscyplinarnych referendarzy zatrudnionych w okręgu sądowym.

§ 5. Minister Sprawiedliwości powołuje komisję dyscyplinarną do rozpatrywania spraw dyscyplinarnych referendarzy w drugiej instancji.

§ 6. Za przewinienia mniejszej wagi referendarz ponosi odpowiedzialność porządkową. Karą porządkową wymierzaną przez prezesa sądu jest upomnienie.

§ 7. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej i porządkowej referendarzy stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i porządkowej urzędników państwowych mianowanych.

Art. 90. § 1. Minister Sprawiedliwości przydziela nowe stanowiska referendarza sądowego poszczególnym sądom, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego i potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów.

§ 2. W razie zwolnienia stanowiska referendarza sądowego w sądach działających na obszarze danej apelacji, prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który, w oparciu o kryteria wymienione w § 1, przydziela stanowisko do danego albo innego sądu albo je znosi.

Rozdział 3 Kuratorzy sądowi

Art. 91. § 1. Kuratorzy sądowi pełnią swoje czynności zawodowo (kuratorzy zawodowi) albo społecznie (kuratorzy społeczni).

§ 2. Zasady organizacji służby kuratorskiej i wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych oraz status kuratorów sądowych określa odrębna ustawa.

Rozdział 4 Asystenci sędziów

Art. 92. § 1. Asystent sędziego wykonuje czynności zmierzające do przygotowania spraw sądowych do rozpoznania oraz czynności z zakresu działalności administracyjnej sądów.

§ 2. Na stanowisku asystenta sędziego może być zatrudniony ten, kto:

- 1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce;
- 4) ukończył 24 lata.

§ 2a. Nabór kandydatów następuje w drodze konkursu.

§ 3. Prezes sądu przed zatrudnieniem asystenta sędziego zasięga informacji o kandydacie z Krajowego Rejestru Karnego.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziów **oraz regulamin ich wynagradzania.**

§ 6. Asystent sędziego po przepracowaniu pięciu lat na tym stanowisku może przystąpić do egzaminu sędziowskiego. Asystent sędziego, który ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub złożył egzamin notarialny, adwokacki lub radcowski może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu czterech lat na stanowisku asystenta sędziego lub referendarza sądowego.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach sądów i prokuratury.

Art. 93. § 1. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania konkursu na stanowisko asystenta sędziego, a także regulamin pracy asystenta w tym warunki odbywania stażu, wysokość wynagrodzenia, warunki awansu zawodowego, warunki delegowania, wysokość dodatków płacowych.

Art. 94. Prezes sądu może zatrudnić bez przeprowadzania konkursu na stanowisku asystenta sędziego osobę, która ukończyła aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

Art. 95. § 1. Nowe stanowiska asystenta sędziego poszczególnym sądom przydziela Minister Sprawiedliwości.

§ 2. W razie zwolnienia stanowiska asystenta sędziego w sądach działających na obszarze danej apelacji, prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który przydziela stanowisko do danego albo innego sądu albo je znosi.

Art. 96. § 1. Prezes sądu apelacyjnego może delegować asystenta sędziego, za jego zgodą, do pełnienia czynności asystenta sędziego w innym sądzie na obszarze danej apelacji, na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony.

§ 2. Minister Sprawiedliwości może delegować asystenta sędziego, za jego zgodą:

- 1) do pełnienia czynności asystenta sędziego w innym sądzie na obszarze innej apelacji,

2) do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej
– na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony.

§ 3. Jeżeli wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości, delegowanie asystenta sędziego do pełnienia czynności w innym sądzie może nastąpić nawet bez jego zgody, na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. Delegowanie asystenta sędziego bez jego zgody może być powtórzone nie wcześniej niż po upływie trzech lat.

Rozdział 5 Urzędnicy i inni pracownicy sądowi

Art. 97. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.

Rozdział 6 Biegli sądowi

Art. 98. § 1. Prezes sądu **wojewódzkiego** ustanawia biegłych sądowych i prowadzi ich listę.
§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb ustanawiania biegłych sądowych, pełnienia przez nich czynności oraz zwalniania ich z funkcji. W tym samym trybie Minister Sprawiedliwości może również określić szczegółowe zasady powoływania i działania zespołów biegłych sądowych.

Rozdział 7 Ława przysięgłych

Art. 99. § 1. Ława przysięgłych składa się z 9 ławników i orzeka o winie lub uznaniu powództwa.

§ 2 Ława przysięgłych wydaje werdykt jednomyślnie. W przypadku braku jednomyślności werdykt o winie lub uznaniu powództwa wydaje sędzia.

§ 3. Ławę przysięgłych do danego procesu powołuje prezes sądu przed którym toczy się postępowania w drodze losowania z listy przysięgłych danego województwa.

Art. 100. § 1. *Przysięgłym może być ten, kto:*

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;*
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;*
- 3) ukończył 30 lat;*
- 4) jest zatrudniony, prowadzi działalność gospodarczą lub mieszka w miejscu kandydowania co najmniej od roku;*
- 5) nie przekroczył 70 lat;*

- 6) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika;
- 7) posiada co najmniej wykształcenie średnie.
- 8) Wyraził zgodę na pełnienie funkcji przysięgłego;

Art. 101. § 1. Przysięgłymi nie mogą być:

- 1) osoby zatrudnione w sądach powszechnych i innych sądach oraz w prokuraturze;
 - 2) osoby wchodzące w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego;
 - 3) funkcjonariusze policji oraz inne osoby zajmujące stanowiska związane ze ściganiem przestępstw i wykroczeń;
 - 4) adwokaci i aplikanci adwokaccy;
 - 5) radcy prawni i aplikanci radcowscy;
 - 6) duchowni;
 - 7) żołnierze w czynnej służbie wojskowej;
 - 8) funkcjonariusze Służby Więziennej;
 - 9) radni gminy, powiatu i województwa.
- przez podmioty zgłaszające*

Art. 102. § 1. Listę przysięgłych danego województwa prowadzi Wojewódzka Rada Sądownictwa.

§ 2. Tryb postępowania przy ustalaniu listy przysięgłych określi w rozporządzeniu Minister Sprawiedliwości.

DZIAŁ V

Finansowanie działalności sądów powszechnych

Rozdział 1 Budżet sądownictwa

Art. 103. § 1. Dochody i wydatki sądów powszechnych stanowią w budżecie państwa odrębną część.

Art. 104. § 1. Dysponentem części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym jest Minister Sprawiedliwości.

Art. 105. § 1. Minister sprawiedliwości określi warunki i wymogi jakim mają odpowiadać projekty plany finansowe sądów.

§ 2. Projekty, o których mowa w § 1, dyrektorzy sądów apelacyjnych przedkładają Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 3. Krajowa Rada Sądownictwa w ciągu miesiąca od otrzymania projektu składa Ministrowi Sprawiedliwości wniosek o opracowanie projektu planu dochodów i wydatków sądów powszechnych wraz ze swymi uwagami i zastrzeżeniami.

§ 4. Projekt planów dochodów i wydatków sądów powszechnych sporządzony w trybie określonym w przepisach § 1–3 Minister Sprawiedliwości przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu włączenia tego projektu do projektu ustawy budżetowej, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

§ 5. W zakresie wykonywania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym Ministrowi Sprawiedliwości przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Rozdział 2 Gospodarka finansowa sądów

Art. 106. § 1. Organem kierującym gospodarką finansową sądu jest dyrektor sądu.

§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów

DZIAŁ VI Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 107 Ustawa wchodzi w życie w dwa lata po jej uchwaleniu.

Art. 108. Sędziowie sprawujący swe funkcje do czasu wejścia w życie ustawy zachowują swój status: sędziowie Sądów Rejonowych zostają sędziami Sądów Powiatowych, sędziowie Sądów Okręgowych – sędziami Sądów Wojewódzkich.

Art. 109 Nie później niż w ciągu 6 miesięcy od uchwalenia ustawy Minister Sprawiedliwości przygotuje i przedstawi Sejmowi ustawę wprowadzającą ustawę o ustroju sądów w życie.